

1 Timoti

Naoa itəm Pol təmaupən mətə tuwɪn kəm Timoti

Nəghatən əkuəkɪr rəha naoa u 1 Timoti

?Pah təmətə naoa u? Aposol Pol təmətə naoa u.

?Təmətə tatuwɪn kəm pah? Təmətə tatuwɪn kəm Timoti. Timoti in etəm aluə kit itəm təmair e taon u Listra. Mama rəhan in noanol kit rəha Isrel, kən rəhan tata in Iaihlua kit. Timoti in fren kit rəha Pol, kən nian rafin katian əpəh ikɪn mɪn matuən-iarəp namnusən təwɪr rəha Iesu Kristo. Pol tolkeike pɪk Timoti, tol nəhlan kən in tətəun-in Timoti məmə tahmen e nətɪn ətuatɪp.

?Nəmegəhən tahro nulan nian təmətə? Pol təmətə məmə iəgətun eiueiuə neen e niməfak əpəh Efesas, kən mol in tahl-ipən Timoti məmə otuwɪn mæg-ətuatɪp-in neiuəən əh. Okəm-naka, Timoti təmuwa tahmen e pasta rəha niməfak əh Efesas, nat əpnəpɪn məmə in etəm aluə əm. Nəgətun eiueiuəən mɪn əh koatəgətun məmə netəmim okotəkəike motətəu-pən nətəlɪgən rəhalat e nolən rəha netəmim o nosən nəmegəhən itəm namnun tɪkə. Koatən məmə netəmim okotəkəike motɪtun nɪpətɪ nəghatən anion mɪn, kən motol natimnat neen itəm ilat kəmoatən.

?Təmətə naoa u o naka? Pol təmətə naoa u matən-iarəp nətəlɪgən neen rəhan kəm Timoti matiləs-ipər rəhan nətəlɪgən, kən məmə otasitu e niməfak rəha Efesas. Pol tatəghat-in nolən wɪr mɪn rəha nəfakən, ne nehm wɪrən netəm koatəfak.

Kən matən-iarəp nolən wır mın itəm netəm-iasol mın rəha niməfak ne iəfak mın u okotətəu-pən. Kən namnun nəghatən itəm Pol təmən kəm Timoti tatən məmə, in otəkəike muwa etəm wır kit rəha nol wəkən rəha Iesu Kristo. Kən rəhan nolən otəkəike mətuatip wır.

Pol təmən təwır kəm Timoti

¹ Timoti. Io Pol, iakatən təwır kəm ik. Kən io aposol kit rəha Kristo Iesu məto-inu Uhgın u itəm təmosmegəh kitat, ne Kristo Iesu itəm in nıpəti nahatətəən rəhatat məmə o nian kit Uhgın otosmegəh kitat, ilau əm kəmuahləpis io məmə ekol wək u. ² Rəhalau nahatətəən e Kristo tahmen ahmen əm, kən tol nəhlan in tahmen-pən əm məmə ik nətik pahrien. Pəs Uhgın Tata rəhatat ilau Kristo Iesu, İərəmərə rəhatat, okuawte-in rəhalau nəwırən kəm ik, kən muasəkitun ik, kən muələhəu nəməlinuən tətətiğ ron ik.

Pol təmolkeike məmə Timoti otahtosig-in iəgətun eiueiuə mın

³ Aupən ikin e nian ematuwın Masetonia, kən io emən kəm ik məmə io ekolkeike pik məmə onakətətiğ Efesas, kən rəhak nətəliğən tatol əm min-nulan. Netəmim neen əh-ikin kotətiğ itəm ilat koatəgətun netəmim e nəghatən mın itəm kotərat. Məto ik onakahtosig-in ilat məmə okəsotolən nolən əh. ⁴ İlat okotəkəike motapəs nolən mın əh itəm koatən nəghatən eiueiuə mın itəm koatəghat-in noanol mın aupən ikin. Nəghatən mın əh in tatiuw-pa əm timəht, məto in to təsasituən e netəmim məmə ilat okotitun nalpəkəuən rəha Uhgın inu

okotahatətə əm lan. ⁵ Məto noa nəghatən u məmə nolkeikeən tatər e nikitəmat. Nolkeikeən tatər e niki suah kit nian nikin təwir təfagə rat tikə lan, kən in titun məmə nolən rat kit təsatigən lan, kən tətahatətə pahrien əm e Iesu. ⁶ Netənim neen kinotapəs nolən ətuatip u, kən ilat kinotəruru rəkis rəhalat suatip, məto koatətəu-pən nəghatən alməl min əh. ⁷ Ilat kotolkeike məmə netənim koatən məmə ilat kotenatig wir e Lou rəha Uhgın, məto ilat kəsotitun wirən nıpəti nəghatən itəm koatən, ne nəghatən min itəm koatən pık ilat.

⁸ Kitat kotitun wir Lou rəha Uhgın məmə təwir okəmə kitat kotitun wir wək rəha Lou kən moatətəu-pən e nolən itəm Uhgın tolkeike. ⁹ Nian rafin kitat okotəkəike motitun məmə Lou təməsuwamən o netəm kotətuatip, məto Lou in rəha netəm rat ne netəm koatəht Lou: netəm kəsotisiai-inən Uhgın ne nol təfagə rat; netəm rəhalat nolən teko-eko kotəuhlin mentalat o nəfakən; netəm kəmotohamnu rəhalat tata ne mama; netəm koatohamnu itəm; ¹⁰ nəman ne nıpitan itəm kinotol marit rəkis, məto koatan əpnəpın; nəman koatit atip ilat min kən nıpitan koatit atip ilat min; netənim katosalim-in iolwək min məmə okotos məni elat; ne netəm koateiueiua, ne netəm koateiueiua e nian koatəghat e kot; ne netəm koatol nolən pisin neen min. Əwəh, in nıpahrienən məmə Lou in rəha netənim itəm koatol natimnat rafin əh itəm tatərəkın nəghatən min itəm kotətuatip. ¹¹ Nəghatən ətuatip min u, koatisi-pən e namnusən təwir moepən rəha Uhgın, Uhgın etəm təwir tətətuatip. Namnusən u in təmos-

ipa kəm io məmə ekən-iarəp.

Pol nikin təmagien o Kristo

¹² Io ekatən tagkiu kəm Kristo Iesu, Iərəməərə rəhatat, itəm tatos-ipa nəsanənən kəm io o wək u, məto-inu in tatehm io məmə iakaskəlīm wir wək rəhan kən məsapəsən, kən in təməhləu-pa wək u mətəhləpīs io məmə ekol. ¹³ Aupən ematəghat rat e nərgin, kən ematoh nəfak matol tərat kəm Iesu. Nat əpnapin io ematol pap min-nulan məto in təmasəkitun io məto-inu io eməsənən əh nīpahrienən lan, kən eməruru məmə nat naka itəm io ematol in tərat. ¹⁴ Məto nolkeikeən rəha Iərəməərə rəhatat in iahgin iahgin pīk ron io, məprəkis-in nolən rat min rəhak. Kən tatətəlmin nīkik o nahatətəən lan ne nolkeikeən itəm tatisipən o Kristo Iesu.

¹⁵ Inu nəghatən tatən pahrien, kən kitat kotəkəike motən nīpahrienən lan: Kristo Iesu təmuwa e nətueintən məmə otosmegəh netəm kotərat, kən io etəm rat agin taprəkis-in rafin ilat. ¹⁶ Məto Uhgīn təmasəkitun io, etəm rat agin, tahmen e nəmtətin kit itəm tatəgətun məmə nətəlīgən rəhan kaifəməh, namnun tikə, tatuwīn o netəm kotərat, pəs netəmim neen kotehm kən motuarisig-in suatip kitiah əm məmə okotahatətə e Iesu kən in tosmegəh ilat mos-ipən nəmegəhən lilin kəm ilat. ¹⁷ !Kotənwiwi Uhgīn! Pəs kotisiai-in Uhgīn rəhatat. In Iərəməərə lilin; in təsimisən; kəsehmən in; kən in pīsīn əm in Uhgīn. Pəs koatiləs-ipər nərgin tatuwīn matuwīn matuwīn namnun tikə. Əwəh.

1:12: Wək 9:15; 1 Kor 15:9-10; Kal 1:15-16
9:1-5

1:15: Luk 19:10

1:13: Wək 8:3;

¹⁸ Kən inəh nətik Timoti. Inu rəhak nəghatən tahmen-pən e nəghatən rəha ien min itəm kəmoatən kəm ik aupən. Ik onakəkəike maskəlim nəghatən min əh pəs tol rəham nətəligən təskasik, kən ik onakəluagin wir e nəluaginən rəha nahatətəən. ¹⁹ Askəlim rəham nahatətəən təskasik, kən ol nolən itəm ik nəkitun məmə in tətuatip e nigənəmti Uhgın. Məto netənim neen ilat koatol nolən neen itəm ilat kotitun məmə tərat, kən kəmotəkəkin rəkis rəhalat nahatətəən, tahmen e suah kit itəm tatiləs nego matər e nımas tətəhap-əhap agın matərat. ²⁰ Suah mil u Haemeneus ne Aleksanta ilau kəmian motol kitiəh əm ilat netəm min u. Io enegəhan-in rəkis ilau məmə katuəməhl-pən e nelmi Setan məmə okiatun məmə okəsüən ratən Uhgın.

2

Nolən rəha nəfakən

¹ Nat aupən itəm ekolkeike məmə ekən, in tol nulan. Io iatən əskasik kəm itəmat məmə itəmat nəkotəkəike moatəfak kəm Uhgın o netənim rafın, kən motən kəm Uhgın məmə nikitimat tətəgien o natimnat itəm in təmöl ilat. ² Kən e nian rafın itəmat onəkotəkəike moatəfak o netəm koatərəməərə ne netəm-iasol min rəhatat məmə kitat rafın okotatig e nəməlinuən kən motatig mətig, pəs kitat kotisiəi-in wir Uhgın kən rəhatat naliwəkən in tətuatip. ³ Nolən rəha nəfakən min u in təwir pik, kən in otol Uhgın İosmegəh rəhatat nikin otəgien lan. ⁴ Uhgın u, in tolkeike məmə otosmegəh netənim rafın, kən molkeike məmə ilat

okotitun motən nīpahrienən e nəghatən pahrien rəhan.

⁵ Otəfak o netəmim rafin məmə ilat okotahatətə e Uhgīn mətō-inu Uhgīn kitīəh əm tətətig, kən suah kitīəh əm tətətul in suatip o nosən netəmim muwīn kotol kitīəh ilat Uhgīn, etəmim əh Kristo Iesu. ⁶ E nian ətuatip, in əm təmos-ipa rəhan nəmegəhən o nətouən suatip rəha netəmim rafin məmə otikis ilat e təfagə rat rəhalat. Kən inu tatəgətun məmə Uhgīn tolkeike məmə otosmegəh netəmim rafin.

⁷ Kən o nəghatən əh, Uhgīn təmīləs-ipər io məmə io aposol kit rəhan o nən-iarəpən namnusən təwīr u kəm Iaihlua mīn, netəmim itəm kəsənən məmə netəm Isrel, kən təmīləs-ipər io məmə iəgətun kit rəha nahatətən pahrien. Io iatən pahrien, es-eiueiuəən. ⁸ Kən ikīn mīn rafin, iakolkeike məmə nəman okotəghat kəm Uhgīn e nəfakən. Kən nian koatīləs-ipər nelmīlat məmə okotəfak kəm Uhgīn, iakolkeike məmə nəmegəhən rəhalat otətuatip, kən nīkilat təsahmən, kən məsotəhaiən ilat mīn.

⁹ Kən io iakolkeike məmə nīpītan u iəfak mīn okotuwīn e rəhalat napən itəm tətuatip kən matəfətāin wīr ilat, məsotiwən nətəlīgən rəha nəman, kən məsotolən məmə netəmim okotehm o nausitən. Kən ilat kəsotolən noanulat məmə okotausit ron. Kən ilat kəsotuwīn-inən natīmnat mīn o niuwən nətəlīgən rəha netəmim, iatən natīmnat mīn tahmen-pən e napən mīn itəm nəmtilat tiəkis, o nat kit kəmol e iaen u kol tatipit-īpīt, o nat kit kəmol e perel inu kəpiel itəm nəmtīn tiəkis. ¹⁰ Mətō iakolkeike məmə nīpītan u iəfak mīn, rəhalat nətəlīgən otəsuwīnən o malə-malə

2:6: Rom 3:29-30; Kal 1:4

2:7: Wək 9:15; Kal 2:7-8; 2 Tim 1:11

2:9: 1 Pita 3:3-5

rəha nīpətīlat o nehmən, məto okotol malə-malə e nəmegəhən rəhalat, inəh ilat okotol nolən mīn itəm otasitu e netəmim, nolən mīn itəm tətuatīp o nīpitan itəm koatən məmə ilat koatəfak kəm Uhgīn.

¹¹ Nian nəman okoatəgətun e nīməfak, nīpitan okotəkəike moatətəlig-in məsotagətən, kən motəkəike motos-iəhau ilat, kən motisiāi-in iəgətun mīn, kən motətəu-pən iəgətun mīn əh itəm koatəgətun. ¹² Io esegəhan-inən nīpitan məmə okotəgətun kən motərəməərə e nəman. Ilat okotəkəike kəsəghatən, ¹³ məto-inu aupən ikīn, Uhgīn təmaupən mol Atam, uarisig ikīn təpanol If. ¹⁴ Kən sənəmə Atam u Setan təmeiua-in aupən kən tol nəwian, məto If u təmol nəwia Setan kən mətəghl lou rəha Uhgīn. ¹⁵ Məto Uhgīn otosmegəh nīpitan nian ilat koatol ətuatīp wək rəhalat, inu neməkən ne nehm wīrən nīsualkələh. In otosmegəh ilat okəmə koataskəlīm əskasik nolən rəha nahatətən, ne nolən rəha nolkeikeən netəmim, ne nolən rəha nəmegəhən itəm tətuatīp.

3

Netəm-iasol mīn rəha nīməfak

¹ Inu nəghatən tatən pahrien məmə, “Okəmə etəmim kit tolkeike məmə in otuwa etəm-iasol kit rəha nīməfak, kən in təmolkeike wək kit itəm təwir.”

² Kən etəm-iasol tol nəhlan:
 okəkəike kəsehm-pənən nolən rat kit lan;
 in rəhan pətan kitīəh əm;
 tatehm wīr nəmegəhən rəhan nian rafin;

- tatol natimnat e nitunən;
 katisiai-in;
 tatehm wir netəmim itəm koatuwin iman ikin;
 in iəgətuw wir kit;
³ sənəmə etəmim kit rəha napisən o nəmouən;
 mətə in etəm mətig;
 sənəmə in etəmim rəhan nəghatən titatiperəh pik
 tahmen e kaluəluə;
 nikin təsuwin pikən e mənī;
⁴ in otəkəike matərəməərə wir e rəhan min, kən
 mol məmə rəhan nisualkələh koatol nəwian
 moatisiai-in wir. ⁵ ? Mətə okəmə in təruru
 nərəməərə wirən o rəhan min, kən in otaroh
 nəhlan mərəməərə o niməfak rəha Uhgīn?
⁶ Etəm tətahatətə wi e Iesu, in təsahmenən məmə
 otos wək u mətə in tatos-ipər pik in, kən Uhgīn
 tol nalpinən kəm in tol məmə təmol mihin e
 Setan u iausit pik.
⁷ Kən etəm-iasol, rəhan nolən otəkəike məwir
 mətuatip məmə netəm kəsotəfakən okotən
 məmə in etəm təwir. Okəmə təsol mihinən,
 mətə noanikulu rəha Setan toh pikən, kən
 nərgin in otərat.

Netəm kotasitu e niməfak

- ⁸ E nolən kitiah əm, dikon min, rəhalat
 nəmegəhən otəkəike mətuatip wir, kən moatən
 əm nipahrienən e nian rafin. Netəm koatapis o
 kotalkeike pik mənī, kəsotahmenən o naskəlīmən
 wək u. ⁹ Ilat netəmim itəm kotitun məmə nolən
 rat kit təsatigən elat, kən moataskəlīm əskasik
 nəghatən pahrien min rəha Iesu Kristo itəm Uhgīn
 təmol əp. ¹⁰ Netəm kotal nəhlan, niməfak otəkəike

makil wir rəhalat nəmegəhən, okəmə kəsehm-pənən nat kit tərət elat, kən ilat okotos wək rəha dikon. ¹¹ Məto nīpitan rəha netəm koatasitu e wək rəha niməfak, ilat min okotəkəike motol rəhalat nəmegəhən tətuatip wir. Təsəwirən məmə ilat nīpitan iən nīkalitəm, o nīpitan rəha napisən, məto ilat nīpitan itəm netəmim koatahatətə elat e nian rafin. ¹² Suah kit itəm tatos wək rəha dikon, in otəkəike mos rəhan pətan kitiah əm, kən in otəkəike matərəməərə wir e rəhan min nisualkələh ne rəhan latuənu. ¹³ Netəmim itəm koatol-wir wək u rəha dikon, nərgilat in otəwir lan, kən rəhalat nətəligən in otəskasik pīk o naskəlīmən nahatətəən rəhalat e Kristo Iesu.

Nəukətin nahatətəən rəhatat

¹⁴ Roiu əh, nian iakatətə naoa u kəm ik, nīkik tatəht məmə, otəsuwəhən kən ekimnə mehm ik. ¹⁵ Məto okəmə esimnə uəhaiən, kən naoa u in otən natimnat rafin itəm kitat nenətī Uhgīn okotətəu-pən. Inu kitat u nəfak, kən Uhgīn rəhatat tatəmegəh mətatīg namnun tikə. Kitat netəm nəfak u kotaskəlīm nəghatən pahrien, kən matehm wir. ¹⁶ Nīpahrienən, nəghatən pahrien rəha Iesu Kristo itəm Uhgīn təmol əp, in nat pispis itəm in iahgin, kən tol nəhlan:

Kristo in təmuwa etəmim kən netəmim kəmotəplan.

Kən Narmīn Rəha Uhgīn tatəgətun wir məmə Iesu tətuatip wir.

Kən nagelo min kəmotehm in.

Kən katən-iarəp namnusən təwir rəhan kəm netəmim ikin pisin pisin min.

Kən netəmim rəha nətueintən u kotahatətə lan.

Kən Uhgîn tamos muwîn ilis e neai mətuaṭig ilau min.

4

Iəgətun eiueiuə min

¹ Narmin Rəha Uhgîn tatən-iarəp wir məmə e nian min uarisig Iesu otəpanuwa lan, netəmin tepət okotapəs nətəu-pənən nolən pahrien rəha nahatətən e Uhgîn. Ilat okotətəu-pən narmin eiueiuə min kən motətəu-pən nəgətunən rəha iərmis min. ² Nəgətunən min əh koatisi-pən o iəgətun min itəm koatən məmə rəhalat nəghatən in nīpahrienən, məto ilat koateiueiuə, kən məsotolən nat itəm koatən. Netəm min əh, nətəligən rəhalat tekoeko agin, kən kinotəruru nakilən məmə nəghatən pahrien hiə kən nəghatən eiueiuə hiə. ³ Ilat koatəgətun netəmin moatən məmə okəsotolən marit, kən moatəgətun ilat məmə okəsotunən nagwənən min neen. Məto Uhgîn təmol nagwənən min əh məmə okotun ilat. Kən kitat u koatəfak kotitun nīpahrienən, kotitun nosən, kəfak kənwiwi Uhgîn ron, kən motun, ⁴ məto-inu natimnat rafin itəm Uhgîn təmol ilat kotəwir əm. Nat kit tikə məmə okəsotunən. Kitat kotitun nunən natimnat rafin okəmə kitat koatəfak moatənwiwi Uhgîn ron, ⁵ məto-inu Naoa Rəha Uhgîn tatən məmə ilat kotəwir, kən kitat koatəfak ron. Kən roiu, nagwənən min əh kotəwir əm.

Iolwək təwir rəha Kristo Iesu

⁶ Okəmə natən-iarəp nəghatən u kəm piatat min ne winitat min, kən ik iolwək təwir kit rəha Kristo

Iesu. Kæn tatægætun mæmæ ik etæmim kit itæm natun nægħatæn wîr mîn ræha nahatætææn ne nægætunæn ætuatîp matæmegæh lan, kæn ræham næmegæhæn tatætæu-pæn nægħatæn mîn æh rafin. ⁷ Apæs, æsætæliginæn nægħatæn eiueiuæ mîn itæm nætæligæn ræha Uhgîn tikæ lan, nægħatæn mîn u tahmen namsu æpnapîm mîn itæm nîpætîn tikæ. Mæto ægætun atîp ræham næmegæhæn mæmæ tatætæu-pæn Naoa Ræha Uhgîn. ⁸ Nolæn ræha nehm wîræn nîpætîm mæmæ in otæsanæn, in tæwîr o natîmnat mîn neen, mæto okæmæ natægætun atîp ræham næmegæhæn e nolæn ræha Uhgîn, kæn in tæwîr mæmæ otasitu e natîmnat rafin e næmegæhæn ræha nætueintæn u, ne ræha næmegæhæn lîlîn. ⁹ Inu nægħatæn tatæn pahrien, kæn kitat kotækæike motæn nîpahrienæn lan. ¹⁰ Kænu kitat koatol pik wæk o iægætun atîpæn ræhatat næmegæhæn e nolæn æh, mæto-inu kînotahatætæ rækis e Uhgîn u tatæmegæh kæn mætatîg itulîn, kæn in Iosmegæh ræha netæmim rafin, mæto in tatosmegæh æm netæm mîn u itæm koatahatætæ lan.

¹¹ Ægætun natîmnat mîn æh kæm netæmim, kæn mæn-ipæn kæm îlat mæmæ okotækæike moatætæu-pæn. ¹² Pæs netæmim okæsotehm æhauæn ik mæto-inu ik etæm aluæ æm kit. Mæto ol ræham næmegæhæn tætuatîp wîr mæmæ netæmim okotæplan mæmæ ik etæm mætæ, kæn îlat kotîtun nætæu-pænæn ik e nægħatæn mîn, ne naliwækæn, ne nolkeikeæn, ne nahatætææn, ne nolæn ætuatîp. ¹³ Ol natîmnat mîn æh, kæn nat kîsîl mîn, ol îlæhal u mæmæ ræham wæk okæhalætul aupæn e ræham næmegæhæn mætoarus ekîmnæ: afîn Naoa Ræha Uhgîn kæm netæmim, kæn

mən-iarəp Naoa Rəha Uhgın, kən mægətun Naoa Rəha Uhgın. ¹⁴ Timoti, Uhgın təmos-ıpınə kəm ik rəhan nasituən o nolən wək rəhan nian elta mın rəha niməfak kəmotələhəu-pən nelmilat lam, kən ien mın neen rəhalat kəmotən-iarəp nəghatən itəm Uhgın təmən lam. Əsapəsən nasituən əh.

¹⁵ Ik onakəkəike matol wək mın u, kən rəham nətəligən otəkəike mətatig əskasik e natimnat mın u pəs netəmim kotitun nehmən məmə rəham nəmegəhən ne rəham wək tatəwiə wir.

¹⁶ Atehm wir nolən mın e nəmegəhən rəham, kən ol rəham nəgətunən məmə in tatətuatip e nian rafin. Onakəkəike mətalkut əskasik məmə onəkol natimnat mın əh, məto-inu okəmə nakol, kən onakosmegəh itəmat netəm koatətəlig-in ik.

5

Nolən rəha nisaiian o nəghatən kəm netəmim

¹ Səghat əskasikən e iaguıhl mın, məto əghat kəm ilat e nisaiian məmə nakiuw rəhalat nətəligən, tahmen əm mə ilat rəham tata ətuatip mın. E nolən kitiəh mın əm, ol tahmen əm kəm netəm aluə tahmen məmə ilat piam ətuatip mın. ² Əghat mətig e nisaiian kəm nıpitaguıhl mın tahmen məmə rəham mama ətuatip mın. Rəham nəghatən ne nolən mın kəm nıpitən itəm koatətəm aluə otəkəike mətuatip aɡın, tahmen məmə ilat winim mın.

Nolən rəha nehm wirən nəutahlimis mın

³ Niməfak otəkəike mətehm wir nəutahlimis mın itəm rəhan mın kotikə aɡın o nehmən ilat. ⁴ Məto nəutahlimis kit u nenətın mın əh-ikın o mipin mın əh-ikın, ilat okotəkəike motitun paupən məmə

wək rəha netəm koatəfak, ilat okotaupən motehm wir atip rəhalat m̄in. Nolən u tahmen əm məmə koatətou rəhalat kaon kəm rəhalat mama ne tata ne pipi m̄in, kən inəh Uhḡin n̄ikin tagien ron.

⁵ Məto nəutahlimis itəm tətatig in p̄isin agin əm, etəmim tikə o nehmən in, in tatələhəu-pən əskasik rəhan nətəligən tətatig e Uhḡin. In əh e nian rafin, lapin ne e nərauiəgən, in tatəfak kəm Uhḡin məmə otətasitu lan. ⁶ Məto nəutahlimis u tatətəligin pik natimnat rəha n̄ipət̄in o nətoən təwir lan, in tatəmegəh, məto e narm̄in tahmen məmə in tinimis rəkis. ⁷ Ik onakəkəike mən-ipən nəghatən m̄in əh kəm n̄iməfak məmə ilat okotəkəike motol pəs netəmim kəsotən ratən ilat. ⁸ Suah kit otəkəike mehm wir rəhan m̄in, kən maupən mehm wir rəhan ətuatip m̄in. Məto okəmə in təsolən, tatəgətun məmə təməuhlin məntaan e nolən rəha nəfakən, in tərət maprəkis-in etəm təsəfakən.

⁹ Okəmə nakəte-pən nərgi nəutahlimis kit e naoa rəha nasituən məmə n̄iməfak otasitu elat, rəhan nup in otəkəike mos sikiste, kən rəhan iərman kit̄iəh əm aupən. ¹⁰ Kən in pətəguihl kit itəm netəmim koatisiai-in o rəhan nolən wir ne nasituən m̄in itəm in tatol, tahmen məmə in tatehm wir rəhan nisualkələh; kən nian iap̄isp̄is m̄in okotuwa iman ik̄in, tatol təwir kəm ilat; kən matos-iəhau atip in mətasitu e netəm koatəfak;* kən mətasitu e ian-rat m̄in; kən rəhan nətəligən təskasik məmə otol wək m̄in itəm təwir.

---

* **5:10:** Nəghatən Kris ətuatip tatən məmə, “Kən tətaiquas e nelki netəmim rəha Uhḡin.” - Nolən əh tatəgətun məmə in pətan kit tatos-iəhau atip in; kən n̄ikin tagien o nasituən e netəmim.

11 Məto səte-pənən nərği nəutahlimis min itəm kəsotipitaguihlən əh e naoa rəha nasituən, məto-inu uarisig ikin okəmə nətəligən rəha nol minən marit tinuwa məskasik e nıkilat minaprəkis-in nətəligən rəhalat e Kristo, kən ilat kotəmə okotol min marit. 12 Kən Uhgın in otakil mol nalpınən kəm ilat məto-inu kəmotətgəhl rəhalat noanawıl itəm kəmotol kəm in aupən.† 13 Kən nat tərət kit min, məta ilat koatəpou kən motos nolən rəha nuwinən e nimə min rafin moatən nəghatən itəm nıpətın tikə. Uarisig ilat kotuwa motərat pik o nosən musmus e nəghatən rəha suah pısın o nosən muwin məhləmisin niməme mənig lan, kən ilat kotolkeike məmə okotən pik nəghatən rəha netəm pısın, kən ilat koatən nəghatən min neen itəm təsahmenən məmə okotən. 14 Kən io ekatən kəm nəutahlimis min itəm kəsotipitaguihlən məmə təwir ilat okotol min marit, kən motiləs nisualkələh, kən okotehm wır rəhalat min. Kən okəmə kotol nəhlan, kən məsotos-ipənən kuhal kit kəm rəhatat tikimır min məmə okotən rat kitat. 15 Məto nəutahlimis neen kınotapəs rəkis suatıp ətuatıp kən moatətəu-pən Setan. 16 Nıpitan u iəfak min okotəkəike moatehm wır nəutahlimis min rəhalat, məsotəhlman-pənən ilat kəm niməfak məmə otatehm ilat. Kən niməfak in otatehm əm nəutahlimis min u rəhalat netəmim kotikə ağin məmə okoatehm ilat.

Wək rəha netəm-iasol rəha niməfak

---

† **5:12:** E nian əh, nəutahlimis min neen kəmos noanawıl rəhalat kəm Uhgın məmə okəsotolən marit, kən ilat okotol əm wək rəha niməfak. Kən okəmə nəutahlimis kit tolkeike məmə in otol marit min, kən in otətgəhl rəhan noanawıl itəm təmol kəm Uhgın. **5:13:** 2 Tes 3:11 **5:14:** 1 Kor 7:9

¹⁷ Elta min itəm koatəramərə wir e wək rəha niməfak, niməfak otəkəike misiai-in ilat, kən matətou ilat. Kən iəgətun min ne netəm koatən-iarəp Naoa Rəha Uhgın, ilat koatətul aupən məmə okisiai-in ilat. ¹⁸ Məto-inu Naoa Rəha Uhgın tatən məmə, “Nian kau kit tatol wək kit rəham, kən okəmə tolkeike məmə otun kit, sahtosiğ-inən.” Kən tatən min məmə, “Nian suah kit tatol wək, məto otəkəike kətou in lan.”

¹⁹ Əsətəliğ-inən nəghatən rəha etəmim kitiəh əm itəm tatən məmə elta kit rəha niməfak təmol nolən rat, məto okəmə etəmim kəiu o kisił katəhalən, kən nakətəliğ-in rəhaləhal nəghatən. ²⁰ Kən okəmə etəm-iasol kit rəha niməfak tatol nat kit tərət, kən natəghat əskasik kəm in e niganəmti netəmim rafin rəha niməfak, kən tol nəhlan netəmim okotəğın o nolən nat tərət min.

²¹ E niganəmti Uhgın, ne Iesu, ne nagelo min itəm Uhgın təmitəpun rəkis ilat, io ekatən əskasik kəm ik məmə ik onakəkəike mətəu-pən nəghatən rəhak e nolən itəm in tətuatip. Ik onakəsolən nolən pisin kəm suah kit, kən matig mol pisin min kəm suah kit. Məto onəkol tahmen ahmen əm kəm ilat rafin.

²² Əsələs-ipər ueiuəhaiən etəmim məmə in otos wək rəha niməfak, inu nakoatələhəu-pən nelmitəmat moatəfak lan. Məto-inu okəmə in suah kit itəm rəhan əh-ikin nolən rat, kən rəhan nolən rat otatig lam, tahmen məmə ik min nəmos rəhan nolən rat. Məto ol əm rəham nəmegəhən tatuwiwi matətuatip e nian rafin.

²³⁻²⁵ Netəmim neen kitat kotitun məmə ilat nol təfagə rat, kən kotitun məmə Uhgın otol nalpinən

kəm ilat. Məto neen rəhalat təfagə rat tatəhluaig əh-roiu, məto uarisig okəpanotəplan. Kən tahmen ahmen əm, nian tepət wək itəm təwir mīn, kitat kotitun əm. Məto neen əh-ikin itəm koatəhluaig əh-roiu, məto okəpanotəplan ilat.

Təsəwirən məmə onakənīm əm nəhau məto-inu, nian neen ik nakatīmīs. Məto təwir məmə onakənīm wain noan məsīn pəs in tasitu e nərɸəm.

6

Nolən ətuatip o slef mīn

¹ Slef mīn itəm koatəfak okotəkəike motisiai-in netəm-iasol mīn rəhalat. Nolən əh in otahtosisig-in naihluə, məmə kəsotən ratən nərɸi Uhgīn, kən məsotən ratən nəgətunən rəhatat. ² Məto slef mīn itəm rəhalat etəm-iasol in iəfak, ilat okəsotolən nolən əh u kotəmə, “Ei. Etəm-iasol əh in piatat əm kit,” kən ilat məsotisiai-in wirən. Məto ilat okotəkəike motol wək pīk təhmīn mīn e nīkilat pahrien, məto-inu rəhalat etəm-iasol in iəfak kit itəm koatolkeike in.

Nəgətunən neiueiuəən mīn ne natīmnat wir mīn pahrien

Natīmnat mīn u, ik onakəkəike matəgətun netəmīm lan. Kən e nian rafin ik onakəkəike matəghat əskasik kəm ilat o nətəu-pənən.

³ Məto netəmīm neen koatəgətun nəghatən neen itəm tol pīsīn e nəghatən əh rəhak, kən ilat koatən məmə nəgətunən rəha Iərəmərə rəhatat Iesu Kristo, in neiueiuəən, kən koatən məmə nəgətunən rəha nolən rəha nəmegəhən itəm Uhgīn tolkeike, in

neiueiuææn. ⁴ Netəm mīn əh koatol nəhlan ilat kəsotitun agin-əhən nat kit, kən ilat nausit pik. Ilat kotalməl o nuwīnən məghat pik o nəghatən mīn itəm tatiuw-pa neməha, o nəghatən mīn itəm netəmim koatetəhau ilat mīn ron. Nolən u in tatol netəmim koatetet ilat mīn, kən motəhap-əhap ilat mīn, kən moatəghat rat e nərgilat mīn, kən moatətəlig rat elat mīn. ⁵ Kən e nian rafin ilat koatol timəht. Inu nolən rəha netəmim itəm rəhalat nətəligən tərət, ilat koatəlu e nəghatən pahrien. Ilat koatən məmə suatip rəha nahatətəæn e Uhgīn in suatip kit o nosən məni ne nautə mīn.

⁶ Məto nat itəm təwir pik sənəmə kitat kotos məni ne nautə. Nat itəm təwir pik in məmə kitat okotaliwək e nolən itəm Uhgīn tolkeike, kən motagien əm, nat əpnəpīn rəhatat nautə noan məsīn o tepət, ⁷ məto-inu nian kitat kəmotaiir-pa e nətueintən u, kən kəməsotosən nat kit motuwa. Kən e nian okotimis lan, okol kəsotos mīnən nat kit motitəlig. ⁸ Məto okəmə nigitat nagwənən ne napən tahmen əm, kən kitat kotagien. ⁹ Netəmim itəm kotalkeike pik məmə rəhalat nautə otepət, in timətig əm olat məmə okotol nolən rat mīn tepət. In tahmen-pən e noanikulu tətahasīn ilat e noakəmihl rəha nəratən, kən ilat kotalkeike məmə okotol natimnat tepət rəha nalmələn, kən natimnat tepət itəm tərət olat. Kən nolkeikeən rəha natimnat rat mīn əh okoatərəkīn-rəkīn nəmegəhən rəhalat. ¹⁰ Məto-inu nolən rəha nolkeike pikən məni, in nəukətīn natimnat rat tepət. Kən netəmim neen ilat koatətul-īəkīs o nətəu-pənən suatip u, kən ilat

---

6:3: Kal 1:6-9   **6:5:** 2 Tim 3:8; 4:4; Taet 1:14   **6:6:** Fil 4:11-12;
1 Tim 4:8; Hip 13:5   **6:7:** Job 1:21

k̄inotuwin r̄akis is̄au o nol̄ən r̄aha nahat̄ət̄əən, k̄ən ilat koatol nat̄imnat m̄in neen it̄əm tat̄ərək̄in at̄ip n̄ikilat, k̄ən moat̄əto t̄ərat lan.

N̄əghat̄ən wir r̄aha Pol tatuwin k̄əm Timoti

¹¹ M̄əto ik Timoti, et̄əm r̄aha Uhḡin, aiu muwin is̄au o nol̄ən rat m̄in əh. Ik onak̄ək̄aike malkut p̄ik o n̄ət̄əu-p̄ənən nol̄ən ətuat̄ip, it̄əm Uhḡin tolkeike. R̄əham nahat̄ət̄əən ot̄ək̄aike m̄əskas̄ik, k̄ən ik onak̄ək̄aike molkeike net̄ənim. Ask̄əl̄im r̄əham nahat̄ət̄əən tatuwin əm nulan, namnun tik̄ə. K̄ən onək̄aike muwa ik et̄əm m̄ət̄ig kit. ¹² Onak̄əluagin wir e n̄əluaginən r̄aha nahat̄ət̄əən. K̄ən mask̄əl̄im n̄əmeḡəhən lilin it̄əm Uhḡin t̄əmaun-in ik ron. Aup̄ən ik̄in in t̄əmaun-in ik ron nian n̄əmən-iar̄əp nahat̄ət̄əən r̄əham e Iesu e n̄igan̄əmt̄i net̄ənim t̄əp̄ət.

¹³ E n̄igan̄əmt̄i Uhḡin, it̄əm tatos-ipa n̄əmeḡəhən k̄əm nat̄imnat rafin, ne n̄igan̄əmt̄i Kristo Iesu it̄əm t̄əmən-iar̄əp wir n̄əghat̄ən pahrien e n̄igan̄əmt̄i Pontias Pailat, iat̄əghat̄ əskas̄ik k̄əm ik n̄əhlan: ¹⁴ ol nat̄imnat m̄in u, k̄ən m̄əsap̄əsən kit m̄ətoarus-p̄ən Īər̄əm̄ərə r̄əhatat Iesu Kristo otuwa ¹⁵ e nian ətuat̄ip it̄əm Uhḡin t̄əm̄it̄əpun. Uhḡin it̄əm kitat okot̄ək̄aike moat̄ənwiwi e nian rafin, in p̄isin əm tat̄ər̄əm̄ərə e nat̄imnat rafin. In Kig r̄əha kig m̄in rafin, k̄ən Īər̄əm̄ərə r̄əha īər̄əm̄ərə m̄in rafin. ¹⁶ In əm t̄əs̄im̄is̄ən m̄ət̄at̄ig lilin, r̄əhan n̄ətuounən tik̄ə, k̄ən namnun tik̄ə. Ik̄in t̄ət̄at̄ig ik̄in, n̄əhag-əhaḡən t̄asīə m̄it̄əlau in, k̄ən okol k̄əs̄ənən iūəhk̄ir ron. Suah kit t̄əsehm̄ən əh in, k̄ən okol suah kit

---

6:10: Efes 5:5   **6:11:** 2 Tim 2:22   **6:12:** 1 Kor 9:25-26; 2 Tim 4:7   **6:13:** Jon 18:36-37   **6:15:** Nol Əpən 17:14

təsehman nian kit. Nian rafin kitat okotəkəike motisiai-in in, kən moatən-iarəp rəhan nəsanənən ne nərəməərəən matuwın matuwın namnun tikə. Tol nəhlan. Əwəh.

Nəfak u rəhalat nautə tepət

¹⁷ Əghat əskasik kəm netəm koatəfak itəm rəhalat nautə rəha nətueintən u tepət. Ən məmə ilat okəsotiləs-ipər pikən ilat, kən kəsotahatətən e rəhalat məni u tepət rəha roiu əm, məto olawig ne tikə min. Ilat okotəkəike motahatətə əm e Uhgın itəm tatos-ipa natimnat wır tepət kəm kitat məmə kitat okotətə təwır lan. ¹⁸ Əghat əskasik kəm ilat məmə okotimətə e nolən təwır, ne nasituən wır min. Kən nikilat otəkəike magien o nawteən kəm netənim. ¹⁹ E nolən əh, in tahmen məmə ilat koatələhəu natimnat wır min tepət, tahmen-pən əm məmə kəmotasa wır o nəmegəhən itəm otəpanuwa. Kən ilat kotitun nosən nəmegəhən, itəm nəmegəhən pahrien.

Namnun nəghatən rəha Pol

²⁰ Timoti, ik onakəkəike matehm wır natimnat min itəm Uhgın təmələhəu-pən rəkis e nelməm. Apəs kən mətul isəu o nəghatən min itəm nipətilat tikə kən kəsotos-ipənən nisaiian kəm Uhgın, kən nəghatən min itəm kəsotətuatipən e Naoa Rəha Uhgın. Nəghatən min əh katən məmə koatos-ipa nitunən, məto kəp, koateiuə. ²¹ Məto netənim neen koatuarisig-in nəghatən eiueiuə min əh, kən minotos-arəpən e suatip rəha nahatətən pahrien.

Pəs Uhgın otawte-in rəhan nəwırən kəm itəmat.

North Tanna New Testament
The New Testament in the North Tanna Language of
Vanuatu
Le Nouveau Testament dans la langue du Nord Tanna
de Vanuatu

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: North Tanna

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

46e9a2b5-26b8-5301-a079-623f3a20ef8b